

Asia: VN/1364/2021

Ehdotus kulttuuriperintöstrategiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Mikä on näkemyksenne strategian tavoitteista ja toimenpidelinjauksista yleisesti?

Kulttuuriperinnön vaalimiseen liittyvä tieto ja tutkimus sekä näiden merkitys muuttuvassa Suomessa tulevat ehdotuksessa hyvin esille, mutta siitä puuttuvat konkreettiset toimet, joilla taiteentutkimuksen asiantuntijoita tuottava yliopistokoulutus ja siinä tarvittavat resurssit turvataan. Pidämme tätä vakavana heikkoutena ja esitämme sen korjaamista. Suomen elokuvatutkimuksen seura haluaa tässä suhteessa korostaa erityisesti elokuvakulttuurin ja laajemmin audiovisuaalisen kulttuurin merkitystä, ja sitä roolia, mikä alan tutkimuksella ja opetuksella on tuon merkityksen tunnistamisessa ja julkituomisessa.

Esitämme yhdeksi strategian toimenpiteeksi Elokuva- ja televisiotutkimuksen koulutusvastuun määräämistä Helsingin yliopistolle.

Perusteluna esitämme seuraavaa:

Strategian yhtenä keskeisenä tavoitteena on kulttuuriperinnön yhteiskunnallisen merkityksen tunnistaminen. Elokuvalle ja muulle elävän kuvan kulttuurilla on jo pitkälti yli sadan vuoden ajan ollut monella tapaa merkittävä rooli niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Digitalisoitumisen myötä tuo rooli on entisestään laajentunut. On siis tärkeää tuntea ja ymmärtää niitä moninaisia muotoja, joilla elävä kuva on historiansa aikana muovannut suomalaista kulttuuria ja tuonut siihen vaikutteita muualta maailmasta, ja miten tuo prosessi edelleen jatkuu nykyhetkessä. Kansallisesti merkittävien elokuvan klassikkoteosten ohella on siis tärkeää ymmärtää myös uutta elokuva- ja mediakulttuuria; yhtäältä sen yhteyksiä elävän kuvan historiaan, mutta myös siihen sisältyvää tulevaisuuden kulttuurin potentiaalia.

Jotta tällainen kulttuuriarvojen tunnistaminen ja ymmärrys olisi mahdollista, tarvitaan asiaan keskittyntä tutkimusta ja opetusta, joka antaa siihen valmiuksia.

Muuhun Eurooppaan ja Yhdysvaltoihin verrattuna elävän kuvan tutkimuksen ja opetuksen asema Suomessa on heikko. Elokuva- ja televisiotutkimusta opetetaan Suomessa täysimittaisena oppiaineena ainoastaan Helsingin yliopistossa, jossa oppiaine on aliresursoitu. Helsingin yliopisto on vedonnut siihen, että sillä ei ole alalla koulutusvastuuta. Tämä pitää paikkansa ainoastaan muodollisesti, efektiivisesti vallitsevassa tilanteessa sillä on tuo vastuu.

Yksinkertainen ja selkeä toimenpide elokuvallisen kulttuuriperinnön aseman vahvistamiseen Suomessa olisikin määrätä Helsingin yliopistolle Elokuva- ja televisiotutkimuksen koulutusvastuu myös muodollisesti. Näin saataisiin oppiaineen tutkimuksen ja opetuksen resurssit turvattua, ja varmistettua, että Suomessa koulutetaan asiantuntijoita, joita tarvitaan alan keskeisten toimijoiden kuten Kansallisen audiovisuaalisen instituutin, Suomen Elokuvasäätiön, Koulukinon samoin kuin elokuvafestivaalien ja kaupallisten toimijoiden palveluksessa.

Oppiaineen turvaaminen on tärkeää myös siksi, että sen piirissä annettava opetus vaikuttaa suoraan siihen, millaisella asiantuntijuudella niin varhaiskasvattajat kuin opettajatkin voivat edistää elokuvan- ja television sekä yleensä audiovisuaalisen kulttuurin tuntemusta ja kriittistä ymmärrystä Suomessa. Lisäksi oppiaineessa tehdään korkeatasoista elokuvan ja television tutkimusta, joka tuottaa tietoa laajemminkin kulttuurielämän ja yhteiskunnan tarpeisiin. On tärkeää, että Opetus- ja kulttuuriministeriö varmistaa, että näin tapahtuu myös tulevaisuudessa.

Mikä on näkemyksenne strategian tavoitteista ja toimenpidelinjauksista oman toimialanne tai tehtävänne näkökulmasta?

Kommenttinne lukuun 5.1

.

Kommenttinne lukuun 5.2

-

Kommenttinne lukuun 5.3

-

Kommenttinne lukuun 5.4

-

Mikä on näkemyksenne strategian yhteiskunnallisista ja taloudellisista vaikutuksista?

-

Mahdolliset muut strategiaehdotusta koskevat huomionne.

-

Strategian valmistumisen jälkeen on tarkoitus laatia erillinen toimeenpanosuunnitelma. Pidätkö tätä tärkeänä? Jos kyllä, niin miksi?

-

Millaisia osallistamisen tapoja haluaisitte toimeenpanosuunnitelman laatimisessa käytettävän?

-

Millaisena näkisitte oman tai edustamanne tahon roolin strategian toimeenpanossa?

-

Salminen Janne
Suomen elokuvatutkimuksen seura ry